

KULTURVENNER

Rebecka Söderberg
CULINN, Nationalmuseet

Published 2019

© This work is licensed under a Creative Commons Agreement between **Center for Kunst & Interkultur** and **CULINN**

Supported by

Created and managed by

In partnership with

I efteråret 2018 udviklede Nationalmuseet og Arbejdermuseet konceptet Kulturvenner, i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp og Copenhagen Host Program. Formålet med Kulturvenner er at etnisk danskere og nytilkomne en mulighed for at bruge museerne sammen, som mødested og ramme for læring, kulturmøder og socialt samvær. Mange nytilkomne føler sig ikke umiddelbart motiveret for at besøge museerne på egen hånd. Konceptet er udformet som et tilbud til civilsamfundsaktører, der driver forskellige former for mentor-ordninger for nytilkomne (her forstået både som flygtninge og andre nye borgere). Konceptet muliggør, at personer og familier, der bliver "matchet" gennem samarbejdsorganisationerne kan få udleveret et Kulturvenner-bevis, der giver gratis adgang til Nationalmuseet og Arbejdermuseet i hele 2019. Kulturvenner kører som pilotprojekt i 2019.

MÅL

Kulturvenner-konceptet udgør et bidrag til CULINN projektets udforskning af nye måder hvorigennem kulturhistoriske museer kan bidrage til integration og aktivt medborgerskab. Formålet med Kulturvenner er:

- At udvikle et bæredygtigt format, der tager afsæt i (og bygger videre på) civilsamfundsaktørers allerede etablerede praksis, og dermed kan driftes af samarbejdsorganisationerne.
- At afprøve en måde hvorigennem museerne kan blive et mødested og danne rammer om kulturmøder mellem danskere og nytilkomne (herunder flygtninge).
- At fremme tilhørsforhold og netværk for nytilkomne og dermed forebygge isolering og radikaliserings.
- At nytilkomne bliver familiære med museernes kulturtilbud.
- At museerne får erfaring med at inkludere en ny målgruppe.
- At udvikle et skalerbart koncept, der kan udvides til at involvere flere samarbejdsorganisationer og som kan appliceres ved andre kulturhistoriske museer.

MÅLGRUPPER

Målgruppe

Målgruppen for Kulturvenner-konceptet er mentorer og mentees samt netværksfamilier og nytilkomne familier, dvs. personer, der indgår et match gennem samarbejdsorganisationerne. Museerne når målgruppen gennem at etablere samarbejder med organisationer, der driver mentor/netværksfamilie ordninger.

Deltagende institutioner / kunstnere m.fl.

I Kulturvenner-konceptet deltager Nationalmuseet, Arbejdermuseet, Dansk Flygtningehjælp (Region Hovedstaden og Region Sjælland), Copenhagen Host Program (Københavns Kommune) og Røde Kors mentorprogram Venner Viser Vej.

Bevillingsgivere

Kulturvenner kører som pilotprojekt i hele 2019, med fondsbevilling fra Innovationsfonden gennem CULINN projektet. Gratis entré for Kulturvenner bevilliges af Nationalmuseet og Arbejdermuseet.

Partnere

Nationalmuseet og Arbejdermuseets samarbejdspartners i Kulturvenner er (i første omgang) Copenhagen Host Program (Under Københavns Kommune), Dansk Flygtningehjælp (Netværkskoordinatorer i Region Hovedstaden og Region Sjælland) og Røde Kors' mentorprogram Venner Viser Vej.

Nationalmuseet og Arbejdermuseet giver gratis entré til mentorer og mentees samt netværksfamilier og nytilkomne familier, der fremviser et Kulturvenner-bevis, underskrevet af den organisation de er tilknyttet. Museerne holder øje

med, hvor mange der benytter tilbuddet, og samarbejdsorganisationerne står for udlevering af Kulturvenner-beviser og indhentning af evalueringer.

Proces

I august 2018 sendte Arbejdermuseet og Nationalmuseet et fælles Open Call ud til potentielle samarbejdspartnere på integrationsområdet. Heri blev eftersøgt at udtænke og samskabe nye museale koncepter for, hvordan nytilkomnes integration og medborgerskab i Danmark kan styrkes gennem kulturhistorien. Formålet var at få forslag til, hvordan museets rum og genstandsfelt kan bringe mennesker på tværs af kulturer sammen omkring kulturhistorien.

Kriterierne for nye forslag var, at de skulle

1. være fællesskabsfremmende og samskabes af nye og 'gamle' borgere.
2. danne ramme for at mødes omkring kulturarv og historie.
3. være bæredygtige, dvs. kunne fortsætte fremadrettet og være forankret i den frivillige organisation uden krav om større økonomisk støtte dertil.

I forlængelse af museernes Open Call talte Gitte Engholm, projektleder for CULINN, og Lone Tinor-Centi, chef for frivilligrådet i Dansk Flygtningehjælp og medlem af styregruppen for CULINN projektet, om muligheden at udvikle en mentorordning tilknyttet museerne. Både Arbejdermuseet og Nationalmuseet var interesseret i et samarbejde med Dansk Flygtningehjælp, og der blev derfor afholdt indledende møder med Lone Tinor-Centi og Kirstine Fjordbak-Trier, regional konsulent i Dansk Flygtningehjælp. Konceptet blev udviklet med udgangspunkt i ovenstående kriterier. Der blev i sær fokuseret på, at forankre konceptet i organisationens etablerede praksis, for at fremme konceptets bæredygtighed. På denne baggrund blev det besluttet, at Kulturvenner-ordningen skulle indgå som et tilbud til dem, der blev matchet gennem organisationen, og at proceduren for udlevering af adgangsbilletter til museerne skulle gøres så nem som mulig. Kulturvenner-konceptet retter sig også til projektet Venner Viser Vej under Røde Kors, i og med at de har et tæt samarbejde med Dansk Flygtningehjælp.

Samtidig indledte Nationalmuseet og Arbejdermuseet en dialog med repræsentanter for Copenhagen Host Program, et program under Københavns Kommune, der matcher internationale borgere med frivillige danskere, gennem Foreningen Nydansker. Der blev etableret et samarbejde og indledt en samskabelsesproces, hvori Copenhagen Host Program var medskaber af Kulturvenner-materiale, på baggrund af deres viden om målgruppens behov.

I dialog med samarbejdspartnerne udarbejdede museerne et Kulturvenner-bevis, hvilket giver gratis entré til Nationalmuseet København og Arbejdermuseet, når Kulturvenner besøger museet sammen. Dette bevis udleveres af organisationerne, når der er indgået et match. Beviset er personligt og udfyldes med Kulturvennernes navne og organisationens navn og underskrift. Kulturvenner-beviset skal fremvises hver gang kulturvennerne besøger museet sammen, enten på papir eller digitalt. Museerne kan dermed registrere og følge med i hvor mange der benytter sig af konceptet. Copenhagen Host Program har oversat beviset, så det findes på dansk, engelsk og arabisk. Hvis flere sprog efterspørges vil museerne forsøge at imødekomme dette behov.

Organisationerne har ansvar for at evaluere konceptet med dem, de udleverer Kulturvennerbeviser til. Disse evalueringer vil blive sendt til Gitte Engholm, projektleder i CULINN projektet, på halvårlig basis. Deltagerne opmuntres også til at dele deres oplevelser på museerne på sociale medier, under #Kulturvenner.

Der er blevet underskrevet en samarbejdsaftale, der definerer ansvarsdeling mellem museerne og organisationerne.

Mentorordning for nytilkomne findes allerede ved Kvindemuseet i Århus, men der er det ansatte fra Kvindemuseet der står for at etablere og følge op på match. Kulturvenner ligner det svenske koncept Kulturkompis, om end den svenske version af konceptet ikke er tilknyttet et bestemt museum, med dækker besøg ved 103 kulturinstitutioner fordelt over hele landet (se <https://www.kulturkompis.nu/om>). Dette indikerer at konceptet har potentiale at kunne skaleres på tværs af museer og kulturinstitutioner.

Udfordringer

Skalerbarhed vs ejerskab?

Med formålet at udforme et koncept, der skal være skalerbart, har samarbejdsorganisationernes medvirken i processen til vis grad blevet usynliggjort i materialet, som sendes ud til organisationernes medlemmer. Museerne står som afsender, hvilket risikerer at mindske organisationernes grad af ejerskab over for konceptet. Samtidig gør dette, at materialet kan bruges direkte, uden at der skal lægges ressourcer på at omarbejde tekst, hvis museerne etablerer samarbejder med flere organisationer.

Registrering af besøg

Museernes system for registrering af Kulturvenner-besøg har den svaghed, at der ikke skelnes mellem genbesøg og førstegangsbesøg. Organisationernes evalueringer udgør dermed et vigtigt supplement, da disse kan afsløre, hvorvidt dem, der er blevet Kulturvenner, benytter sig af Kulturvenner-beviset og hvorvidt de besøger museerne flere gange på et år.

Ligeværdighed?

I udarbejdelsen af konceptet har ligeværdige relationer været et omdrejningspunkt. Hvordan udfordrer vi rollerne frivillig-bruger? Hvordan inviterer vi til museet som rum for socialt samvær, kulturmøder og læring uden at reproducere en integrationspolitisk diskurs, hvor nytilkomne er dem, der skal tilegne sig dansk kultur? Ambitionen med Kulturvenner-beviset er, at henvende sig til både nytilkomne og danskere. Ved at gøre beviset tilgængeligt på flere sprog muliggøres der, at begge parter kan tage initiativ til en museumstur. Navnet på konceptet, Kulturvenner, lægger samtidig op til at opmuntre til gensidige kulturmøder.

Resultater

Kulturvenner konceptet er blevet lanceret i samarbejdsorganisationerne i starten af januar 2019. På nuværende (november 2019) har 55 familier benyttet tilbuddet som matchede familier gennem Dansk Flygtningehjælps Frivilligordning. Det er langt over det antal, CULINN har som succeskriterie, nemlig 15 familiematch og 20 mentormatch benytter konceptet i 2019.

Nationalmuseet og Arbejdermuseet vil løbende informere Copenhagen Host Program og Dansk Flygtningehjælp om aktuelle arrangementer ved museerne, som kan være af interesse for Kulturvenner.

Erfaringsdeling

I udviklingen af konceptet har museerne haft for øje, at konceptet skal kunne realiseres inden for samarbejdsorganisationernes etablerede praksis. Det har dermed været vigtig at sætte sig godt ind i hvordan organisationerne arbejder, for at kunne skabe en så smidig og bæredygtig procedure som muligt.

Konceptet har stort potentiale til at skaleres til at omfatte fler samarbejdsorganisationer og at afprøves ved flere kulturhistoriske museer. Museerne har haft gode erfaringer med at etablere samarbejder med veletablerede organisationer, der etablerer match mellem mange danskere og nytilkomne.

Ved udviklingen af konceptet har museerne blevet bevidste om, hvor afgørende det er at etablere et system for gratis entré, for at netværkspersoner/familier skal have mulighed for at bruge museerne sammen. Under udviklingen af konceptet er der blevet vurderet, at et års gratis entre er at foretrække frem for enkelte fribilletter, da dette muliggør genbesøg og etablering af tilhørsforhold til museerne.

Kontakt og links

Gitte Engholm, projektleder CULINN, Nationalmuseet, gitte.enghold@natmus.dk

Galit Peleg, Arbejdermuseet, gpe@arbejdermuseet.dk

Lone Tinor Centi, Dansk Flygtningehjælp, lone.tinor-centi@drc.ngo

Peter Raunkjær Christensen, CPH Host Program, CS7P@bif.kk.dk

Julie Isabella Ventzel Lima, CPH Host Program, FZ9M@bif.kk.dk

Denne CULTURE MONITOR er produceret i forbindelse med projektet CULINN i 2019

Realiseret med støtte fra
INNOVATIONSFONDEN

